

**Békés Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság**

Igazgató

H-5600 Békéscsaba Kazinczy utca 9.
Telefon: 06/66 549-470 Fax: 06/66 441-628
Email cím: bekes.titkarsag@katved.gov.hu

Szám:1199-2/2011.

2. számú példány

T Á J É K O Z T A T Ó
a Békés Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
tevékenységéről

Békéscsaba, 2011. Szeptember 30.

Dr. Takács Árpád sk.
polgári védelmi ezredes
polgári védelmi tanácsos
megyei igazgató

Tartalom

I. BEVEZETÉS	3
II. VEZETÉS, HUMÁN SZAKTERÜLET	3
III. POLGÁRI VÉDELMI SZAKTERÜLET	4
Megyei Védelmi Bizottsággal való együttműködési tevékenység.....	4
Polgári védelmi szervezetek	4
Búvár és Vízi mentő Szolgálat	6
Tervezés	6
A lakosság riasztása, tájékoztatás feltételeinek biztosítása	7
Kiemelt események:	7
Árvíz	7
Borsod-Abaúj-Zemplén megyében elvégzett feladatok	8
Belvíz	9
Vis maior.....	10
Vörösiszap katasztrófa	10
Rendkívüli időjárás	11
Hunyai ivóvízszennyezés	11
IV. TŰZVÉDELMI SZAKTERÜLET	13
Hatósági munka	13
Veszélyes üzemek	13
PB gáz forgalmazók ellenőrzése	14
Szakmai felügyelet	14
Zenés-táncos szórakozóhelyek ellenőrzése.....	15
Tűzriadó tervek gyakoroltatása	15
V. TŰZOLTÓSÁGI SZAKTERÜLET	16
Ügyelet	16
Jelentősebb tüzesetek:	17
Szárító tűz Dombiratoson.....	17
Gyomaendrőd raklap üzem tüzesete	17
VI. HATÁRMENTI EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	17
VII. EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG	18
VIII. LAKOSSÁGFELKÉSZÍTÉS	18
IX. 2011. ÉV HÁTRALÉVŐ FELADATAI	18
X. ÖSSZEGZÉS	19
MELLÉKLETEK:	19

I. BEVEZETÉS

A hivatásos katasztrófavédelmi szervezet a tűzoltóság és a polgári védelem szervezeteiből 2000. január 1-jén jött létre, és olyan állami feladatot lát el, melynek fő tevékenységei a felkészülési, a veszélyhelyzet-kezelési, valamint a helyreállítási időszakokban jelennek meg. A szervezeti felépítést tekintve elmondható, hogy egy háromszintű szervezetről beszélünk, melynek országos szintje, központi szerve a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, területi szerve a megyei igazgatóságok, melyek alárendeltségében helyi szervként polgári védelmi kirendeltségek és polgári védelmi irodák működnek. Igazgatóságunk szervezeti struktúráját az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A megyei igazgatóság ellátja a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok és az önkéntes tűzoltóságok közvetlen szakmai felügyeletét, valamint fontos kiemelni, hogy a tűzvédelmi hatósági munka keretében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXLI. törvény (továbbiakban: KET) felügyeleti jogkört biztosít az igazgatóságok részére. A megyében 6 hivatásos önkormányzati tűzoltóság, 3 önkéntes köztisztviselői tűzoltóság és 6 kárfelszámolásban aktívan részvevő önkéntes tűzoltó egyesület működik. /Az önkéntes tűzoltóságok a helyi önkormányzatok és az önkéntes tűzoltó egyesületek által létrehozott köztisztviselői, amelyek a hivatásos önkormányzati tűzoltóságokhoz hasonlóan a tűzoltás és műszaki mentés területén elsődleges működési körzettel rendelkeznek, míg az önkéntes tűzoltó egyesületek egy olyan társadalmi szervezet, amely az alapszabályzatában foglaltaknak megfelelően vesznek részt a tűzoltási és műszaki mentési munkákban és önálló működési területtel nem rendelkeznek./

Lényeges, hogy feladatainkat más állami szervekkel, hatóságokkal, szolgálatokkal, civil szervezetekkel és a helyi önkormányzatokkal szoros együttműködésben végezzük.

II. VEZETÉS, HUMÁN SZAKTERÜLET

Az igazgatóság hat év után 2011. január 1-től ismét önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv lett, amely a szervezeti struktúra, a személyi állomány és a feladatkörök jelentős változását vont maga után.

Az igazgatóság 2010. december 31-ig állománytáblázatban rendszeresített létszáma 43 fő volt. A január 01-i szervezeti átalakulás következtében a hatályos állománytáblázat szerinti létszám 54 főre bővült, melyből 33 fő hivatásos, 21 fő közalkalmazotti státusz. A tájékoztató időpontjában Békéscsaba Polgári Védelmi Kirendeltség 1 fő kiemelt főelőadói státusz betöltetlen.

A 2010. évben három Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságnál (továbbiakban: HÖT) /Gyula, Szarvas, Szeghalom/ és a Hunyai, Csárdaszállási, Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltóságnál, 2011. évben egy HÖT-nél /Orosháza/ került sor új parancsnok kinevezésre.

Az elmúlt években a szervezési kategória változás a megyében működő hat HÖT tekintetében összesen 83 fő létszámnövekedést eredményezett. A megyei HÖT-ök létszáma a szervezési állománytáblázatok alapján 412 fő, a 2011. szeptember 30-i munkajogi összlétszámuk 399 fő.

Az uniós csatlakozást követően szabályozásra került a hivatásos állományúak maximális munkaideje, mely heti 48 órában került megállapításra. A kormány intézkedésének eredményeképpen ez év szeptemberében mind a hat megyei önkormányzati tűzoltóság esetében kifizetésre kerültek a túlmunka díjjaik. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvényben (Hszt.) meghatározott heti átlagos 48 óra szolgálatteljesítési időkeret betartása az elmúlt évek létszámnövekedésének köszönhetően nem jelent problémát.

III. POLGÁRI VÉDELMI SZAKTERÜLET

A szakterület munkája a megyei együttműködők és az alárendelt polgári védelmi helyi szerveken keresztül valósul meg a védelmi igazgatás rendszerében. Kiemelt feladata van a veszélyforrások azonosításában, a védelmi tervezésben és az ehhez rendelt irányítási és végrehajtási rendszerek előkészítésében és működtetésében. Békés megye településeinek besorolását és veszélyeztetettségét a 2. számú melléklet tartalmazza.

A szakterület ezekhez a rendszerekhez rendeli hozzá a védelmi erőket és eszközeiket, legyen szó elsődleges –pl.: azonnali bevetetőségű tűzoltó – vagy akár másodlagos – elsősorban az állampolgárok köréből honvédelmi kötelezettséggel szerveződő polgári védelmi szervezetekről – beavatkozókról.

A szakterület a felkészítési és beavatkozási feladatrendszeren túl a helyreállítási időszakokat is kezeli, melyek elsősorban a mindennapi életfeltételek visszaállításhoz kötődnek. A vis maior eljárások kapcsán az intézményi, lakossági és egyéb infrastrukturális károk helyreállítási és az ehhez kapcsolódó védekezési költségek megállapítása során keletkezik feladatunk.

Megyei Védelmi Bizottsággal való együttműködési tevékenység

A megye földrajzi elhelyezkedéséből adódóan, a lakosságot fenyegető természeti katasztrófák és veszélyhelyzetek tekintetében leginkább az ár- és belvízi elöntésekkel, valamint a rendkívüli időjárási viszonyok okozta viharokkal, a civilizációs eredetű veszélyeztető tényezők közül különösen az ipari vonatkozású tűz, robbanás és mérgező anyagok, valamint a veszélyes anyagok szállításával kapcsolatos káreseményekkel kell számolni.

A települések polgári védelmi besorolásának felülvizsgálata minden évben az érintett szakhatóságokkal együttműködve, az igazgatóság koordinálásával kerül végrehajtásra. Az ehhez szükséges egyeztetések során elemezzük a szakmai szempontokat, és az adatok részletes kiértékelését követően a Megyei Védelmi Bizottság minden év november 30-ig a települések veszélyeztetettségét és besorolását felterjeszti az Belügyminiszter részére. A települések veszélyeztetettsége és besorolása az alábbiak szerint alakul:

- I. kategóriába tartozó 6 település a jelentkező komplex veszélyeztetettség, veszélyes anyagot tároló és felhasználó üzem, valamint földalatti rétegtározó (gáztározó) veszélyeztetettsége miatt került besorolásra (*Békéscsaba, Csárdaszállás, Gyula, Kardoskút, Kaszaper, Orosháza*).
- II. kategóriába tartozó 36 település árvíz és veszélyes anyag közúti, vasúti szállítási veszélyeztetettség miatt került besorolásra.
- III. kategóriába tartozó 5 település az I. és II. kategóriába lévő veszélyforrások másodlagos hatásai miatt került besorolásra.
- IV. kategóriába tartozó 22 település a határ közelségi veszélyeztetettség miatt került besorolásra.

Nem sorolt települések közé a jelenlegi jogszabály normája alapján 6 település tartozik (*Csabacsúd, Gádoros, Hunya, Kardos, Nagyszénás, Örménykút*).

Polgári védelmi szervezetek

Az 55/1997. (X. 21.) BM rendeletben meghatározottak alapján kerültek megalakításra a munkahelyi, települési, és területi polgári védelmi szervezetek. A megyében öt területi rendeltetésű polgári védelmi szervezet működik, melyből egy műszaki jellegű szervezet működik Orosházán, valamint egy-egy árvízi jellegű Békéscsabán, Gyulán és Szarvason. Az ötödik a Körös

Mentőcsoport (KMCS). A területi polgári védelmi szervezetek egyenként 50-50 fővel működnek, kivétel ez alól a KMCS melynek 58 tagja van.

Igazgatóságunk illetékességi területén a polgári védelmi kötelezettséget meghatározó szabályokat figyelembe véve 2.360 fő települési, 258 fő területi szervezetbe van beosztva hatósági határozattal, melyek gyors (12 óra) készenléti idejű szervezetek. A megye összes településén elkészültek és jóváhagyásra kerültek a megalakítási tervek és a hozzá kapcsolódó nevesített állománytáblázatok, a mozgósítási és a riasztási tervek.

A polgári védelmi szervezetek gyakoroltatását polgári védelmi felkészítés követelményeiről szóló 13/1998. (III. 6.) BM rendelet alapján elgondolás és levezetési terv készült a polgári védelmi kötelezettség alapján létrehozott polgári védelmi szervezetek 2011. évi felkészítésére. A felkészítés során riasztási gyakorlás kerül végrehajtásra a megye mind a 75 településén a lakosságból megalakított és határozattal ellátott települési és területi polgári védelmi szervezetek részére 2011. szeptember 15. és október 20. közötti időszakban. Ezen riasztási gyakorlások 2560 állampolgárt érintenek, melynek célja a települési polgári védelmi szervezetek tájékoztatása, illetve a riasztásban érintettek gyakoroltatása, a személyes adataiknak az egyeztetése.

A gyakorlások végrehajtása során a riasztásra minden esetben munkaidőn túl kerül sor annak érdekében, hogy valós kép szülessen a szervezetekbe beosztott állampolgárok személyes kiértesítésének hatékonyságáról. A gyakorlást megelőzően lakosságtájékoztató anyagok kerülnek kiadásra szervezetekbe beosztott állomány részére, illetve a településeken helyben szokásos módon, így a polgármesteri hivatalokban kifüggesztve, hirdetőtáblákon, helyi kábeltévéken, illetve rádióadókon keresztül. Azon települések lakosainak tájékoztatása érdekében, ahol a nemzeti-etnikai kisebbség lélekszáma az összlakosság 5%-át eléri, idegen nyelven is kiadásra kerültek a tájékoztató anyagok. (szlovák, román)

A riasztás a települési polgári védelmi szervezetek gyakoroltatása a mozgósítás azon részével, mely során a polgári védelmi szolgálatot elrendelő polgármesteri vagy megyei közgyűlés elnöki döntéstől a polgári védelmi szervezet tagja a megjelenésre történő értesítést megkapja. A kitöltendő adatlap tartalmazza a polgári védelmi szervezetbe történő önkéntességről szóló a nyilatkozatot is, így készülve az új katasztrófavédelmi törvény végrehajtására. Fontos, hogy a gyakorlás során tényleges katasztrófavédelmi feladatok végrehajtására nem kerül sor, nem kell bevonulnia a riasztott állampolgároknak a tervezett megalakítási helyekre, a gyakorlás a riaszthatóság ellenőrzése és az adatok egyeztetése érdekében történik.

A gyakorlás legfontosabb célja az, hogy a polgári védelmi szervezetekbe beosztott állampolgárok a megelőzési, felkészülési időszakban megismerjék a polgári védelmi kötelezettségből adódó feladataikat, tisztában legyenek megjelenési és szolgálatadási kötelezettségeikkel, azok gyakorlati tartalmával, a megalakítási helyekkel és a valós helyzetben várható feladataikkal. Így hatékonyabbá válik a településeken jelentkező védekezési feladatok ellátása, növelve ezzel a település reagáló képességét egy esetleges „éles” alkalmazás esetén. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a települések polgármesterei élére álltak a kezdeményezésnek, az állampolgárok megértették ennek szükségességét és tudatosult bennük, hogy be vannak osztva polgári védelmi szervezetbe.

A polgári védelmi szervezetek felkészítése vonatkozásában az elmúlt három évben mind az 5 megalakított területi rendeltetésű polgári védelmi szakalegység felkészítésre került összesen 8 alkalommal, továbbá 23 településen hajtottunk végre települési polgári védelmi szervezetek felkészítését, melyek elsősorban a megye fő veszélyeztetettségéből adódóan árvíz által veszélyeztetett településeken valósultak meg. Az árvíz elleni védekezési feladatokban közvetlenül érintett 13 településen megtörtént a segédőri szolgálatba beosztott személyek riasztási gyakorlása. Az igazgatóság felkészítési tevékenységének eredményeit az árvíz elleni védekezési feladatokba alkalmazható, bevonható felkészített szervezetek összlétszámát az *3. számú melléklet* tartalmazza.

Búvár és Vízümentő Szolgálat

A Körös Mentőcsoport területi polgári védelmi szervezet kutatási komponenséből 7 fő látott el 2011. július 15.-szeptember 01. között hétvégeként a Fekete, illetve Kettős-Körös folyók összesen 15,65 folyó km-es szakaszán Búvár és Vízümentő Szolgálatot. A szolgálat ideje alatt az egységnek alapvetően preventív feladatai jelentkeztek, mellyel jelentős mértékben hozzájárultak a kijelölt fürdőhelyek biztonságának növeléséhez, így emberi élet mentésre nem volt szükség.

A közel 2 hónapig működtetett szolgálat legfőbb célkitűzése az volt, hogy az ellenőrzött élővizekben fürdőző és vízisportokat folytató állampolgárok biztonságban legyenek, így a vízümentők fel voltak készülve víz felszíni és felszínalatti, bajbajutott és eltűnt személyek kutatási és mentési, valamint meteorológiai riasztási, tájékoztatási feladatokra. Nagy figyelmet fordítottak a vízi közlekedésre alkalmas járműveket használó fürdőzőkre is, gyakran előfordult, hogy a vízbicikliket, kajakokat, kenukat használó fürdőzőkön nem volt mentőmellény, illetve az eszközt a befogadó létszámánál többen vették igénybe. Ilyenkor minden esetben a szolgálat felszólította az embereket a biztonsági előírások betartására. Kiemelt figyelmet igényelt a kedvtelési sporthajó forgalom ellenőrzése is.

A szolgálat ellátása során további szempont volt a kijelölt fürdőhelyek, valamint a folyószakaszon elhelyezett, hajókikötésre alkalmas stégek környezetének ellenőrzése. Ezekben a helyeken alkalmasszerűen fordultak elő szabálytalanul fürdőző személyek, ilyen esetekben az egység felhívta a fürdőzők figyelmét a szabad strand használatára illetve a különböző veszélyforrásokra.

Tervezés

Békés megyében a besorolásban megállapított veszélyforrások tekintetében a veszélyhelyzetek kezelésének irányítási és feladatrendszerét tartalmazza a lentől felfelé épülő veszély-elhárítási tervrendszer. A tervrendszer részletesen bemutatja a jelenlévő veszélyforrásokat és „check listaként” szerepelteti a végrehajtandó feladatokat a döntéshozók (polgármester, megyei védelmi bizottság és annak elnöke) munkájának megkönnyítése érdekében. A veszélyelhárítási tervrendszert egy saját fejlesztésű programmal kezelt Lakosságvédelmi Adattár egészíti ki, mely térinformatikai rendszerhez kapcsolódva biztosítja az információk térképen történő megjelenítését. A tervezési szinteken felülről lefelé történő elkészítési irányban rendelkezésre állnak általános polgári védelmi tervek a döntéshozók minősített időszaki feladataik ellátása érdekében.

A vízkár-elhárítási feladatokra való felkészüléssel kapcsolatosan valamennyi veszély-elhárítási terv átdolgozásra került. A kitelepítési terveinket - egyeztetve a vízügyi igazgatóságokkal - mind a 25 árvízzel veszélyeztetett településhez kapcsolódóan átdolgoztuk, új alapokra helyeztük, a kitelepítési feladatok végrehajtásánál a legrosszabb esettel, a veszélyeztetett települések teljes kitelepítésével számoltunk, melyekhez minden esetben elkészítettük a befogadási terveket is. Ez a tervezés összesen 222.502 főt érintett.

Az Országos Bevetésirányítási Terv alapján a rendvédelmi szervek, a Magyar Honvédség, és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal területi szerveivel, illetve a megyében lévő szervezeti egységeivel közösen elkészítésre került a Békés Megyei Bevetésirányítási Terv (továbbiakban: BIT). A terv célja a Békés megye területén előforduló árvízi helyzetek kezelése érdekében a terv hatálya alá tartozó szervezetek gyors és hatékony riasztásának és alkalmazásának biztosítása. A BIT-et összeállító szervek felhatalmazták a Békés Megyei Rendőr-főkapitányságot, hogy a védekezésbe bevont erők bevetéskori ellátásának biztosítása érdekében kössön előszerződéseket az ellátás biztosításába bevonható gazdasági szereplőkkel. A szerződések előkészítése érdekében a rendőrséggel közösen 2011. június 15-től július 15-ig helyszíni bejárásokat hajtottunk végre az eljárásba bevonni tervezett objektumok és szolgáltatók telephelyein. Ennek eredményeképpen a

szolgáltatói szerződések elkészültek, azokat a rendőrség aláírás céljából az érintett gazdálkodó szervezetek részére továbbította.

A megye fő veszélyeztetettsége alapján fel kell készülnünk ár- és belvíz elleni védekezési feladatok valamint a rendkívüli időjárás kapcsán jelentkező feladatok ellátására. Békés megyében 2010-ben 42 településen, 2011-ben 22 településen folyt belvíz elleni védekezés, ebben az időszakban 54, valamint 13 alkalommal nyújtottak be vis maior igénybejelentést az önkormányzatok, épületkárok, illetve védekezési kiadások megtérítésére.

A Megyei Védelmi Bizottság tervezetten évi két alkalommal ülésezik, melyeken külön katasztrófavédelmi blokkban foglalkozik felkészülési feladatok meghatározásával, értékelésével. A kistérségekre jellemző veszélyforrásokat figyelembe véve a Helyi Védelmi Bizottságok katasztrófavédelmi gyakorlatait rotációs rendben végrehajtjuk az érintett szervek képviselőinek aktív részvételével.

A rendezvényeken részt vevő állampolgárok biztonságának érdekében, egy esetleges rendkívüli időjárás esetén, a katasztrófavédelem hivatásos szerveinek kezdeményezéseire biztosítási terv készül. Ezen biztosítási tervek elkészítése a megyében ma már a legtöbb esetben megvalósul. Ezt bizonyítja az elkészített tervek számának évről-évre történő emelkedése is 2009-ben 36, 2010-ben 67, 2011-ben a beszámoló készítéséig 41 rendezvényhez köthetően készültek el biztonsági tervek. A 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet (a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről) hatályba lépésével a korábban elkészített minta terv átdolgozása megtörtént - figyelembe véve a rendelet által előírt Biztonsági Terv tartalmi elemeit - és a rendezvényszervezők részére ajánlás formájában megküldésre került.

A lakosság riasztása, tájékoztatás feltételeinek biztosítása

A lakosság riasztására alkalmazott eszközök tekintetében, az elmúlt évekhez hasonlóan, továbbra is 181 db motoros sziréna és 2 db hangátvitelre is alkalmas HÖRMANN REMA lakossági riasztó és tájékoztató eszköz található.

A fentiek alapján elmondható, hogy a lakosság veszélyhelyzetben történő gyors és hatékony tájékoztatása érdekében nagyobb figyelmet kell fordítani a lakosság felkészítése során a szirénajelzések felismerésére, a riasztó őrök felkészítésére, valamint az üzemképtelen szirénák felújítására.

Kiemelt események:

Árvíz

A körösök romániai vízgyűjtő területén az 2010 év első hónapjában nagy mennyiségű csapadék hullott le, amely árhullámokat indított el Körösökön, valamint a Berettyón és a Hortobágy-Berettyón.

Az azonnali felkészülési feladataink végrehajtása érdekében elrendelésre került az igazgatóság Operatív Csoportjának készenléte. Jelentési rendszer került kialakításra az alárendeltekkel, előljárási ügyelettel, valamint az együttműködő szervekkel való kapcsolattartás érdekében, melynek személyi és technikai feltételei munkaidőben és munkaidőn túl is biztosítottak voltak.

Az Igazgatóság ár- és belvíz elleni védekezésének felkészülési feladataira az egyes településeken a fokozott védekezési tevékenység személyi és technikai megsegítésére kijelölésre kerültek a helyszíni operatív feladatokba bevonható, valamint a vízügyi igazgatóságokhoz rendelhető összekötő tisztek. Felmérésre kerültek az ár- és belvízi védekezésbe bevonható erők, anyagi készletek és technikai eszközök az alábbiak szerint:

- A katasztrófavédelem és a vízügyi szervek korábbi megállapodásnak megfelelően a vízügy által a segédgátóri figyeléshez igényelt erők az igazgatóság koordinációjában megszervezésre kerültek. E feladatok során kialakításra került egy segédgátóri adatbázis és megszervezésre került a 13 településen összesen 1.011 fő segédgátóri szolgálatba beosztott állampolgár riasztása a KÖRKÖVIZIG igénye szerint a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságon keresztül történik, 3 óra normaidővel.
- Ezen árvízvédelmi feladatot ellátó segédgátóri figyelő szolgálatot végző személyek alkalmazhatók belvíz elleni védekezési munkálatokra is csatorna-figyelő szolgálat működtetésre és egyéb védekezési munkálatok ellátására is.
- Intézkedés történt a vonuló képes Önkéntes Tűzoltó Egyesületek vonatkozásában a védekezésben bevonható személy és technikai eszközök soron kívüli számba vételére. A felmérés eredményeképpen 6 tűzoltó egyesület, 47 tagja, valamint 19 db vízszivattyú alkalmazható védekezési feladatokba 3-4 óra készenléti idővel.
- Felmérésre kerültek a megyében elsődleges működési körzettel rendelkező HÖT-ök e feladatba alkalmazható anyagi technikai eszközei, valamint a rendkívüli szolgálat elrendelése mellett a rendelkezésre álló személyi állomány létszám adatai. A megye 6 hivatásos parancsnokságán összesen 80 fő, technikai eszközök vonatkozásában 32 db szivattyú és 2 db motoros kishajó áll rendelkezésre 12-16 óra készenléti idővel.
- Pontosításra kerültek az alkalmazható polgári védelmi szervezetek adatai is. A Körös Mentőcsoport a működési szabályzata szerint 58 fővel 3-4 órán belül képes védekezési feladatok ellátására.
- A védekezéssel érintett 15 önkormányzat települési polgári védelmi szervezetei 1.142 fővel állnak rendelkezésre a védekezési feladatok ellátására. A 4 területi komplex csoport összesen 200 fővel áll rendelkezésre. A polgári védelmi szervezetek alkalmazási készenléti ideje 12-16 óra.

Számbavételre kerültek az Igazgatóság védekezésbe bevonható anyagi készletei az esetlegesen jelentkező helyi vagy területi szintű védekezési igények megsegítése érdekében.

Felhívtuk az önkormányzatok figyelmét, hogy a 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet *(a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól)* 18. § (1) bekezdése szerinti jelentési kötelezettségüket tartásuk be, a védekezési tevékenységükről a készütség ideje alatti naponta jelentsenek az illetékes KÖVIZIG-nek.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében elvégzett feladatok

A Körös Mentőcsoport területi polgári védelmi szervezet alkalmazását kérte segítségnyújtásra a kialakult árvízi helyzet kezelésére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Védelmi Bizottság a Békés Megyei Védelmi Bizottság Elnökétől 2010. május 17-én. A Békés Megyei Védelmi Bizottság Elnöke a felkérésnek eleget téve határozatban elrendelte a Körös Mentőcsoport alkalmazását 35 fővel, mely 2010. május 22-én fejeződött be.

2010. júniusában a BAZ megyei folyók második árhullámának kezelése érdekében az árvíz által veszélyeztetett települések közül a kritikus településeken az igazgatóság állományából 5 fő segítette a polgármesterek tevékenységét az érintett településeken elsősorban a kitelepítési, befogadási és az ezekhez kapcsolódó elhelyezési, ellátási feladatokban, valamint a településeken a lakosság és anyagi javaik védelmébe tett ár- és belvíz elleni védekezési feladatok irányítási tevékenységét és az ezt követő fertőtlenítési teendőket. BAZ megye 11 legveszélyeztetettebb települése közül Sátoraljaújhelyen, Miskolcon, Ócsanálason, Gesztelyen, Hernádnémetin, Hernádkakon teljesítettek szolgálatot.

A vis maior ügyintézés folyamatos biztosítása érdekében 2-2 fő került vezénylésre, akik a települések által benyújtott vis maior igénybejelentések valódiságáról győződtek meg a településen elvégzett helyszíni bejárások alkalmával.

Össességében így az érintett időszakban Békés Megyéből a BAZ megyei árvízi védekezési feladatokban összesen 12 fő hivatásos katasztrófavédelmi szakember, valamint 108 fő hivatásos önkormányzati tűzoltó vett részt.

Belvíz

A 2010. év eleji csapadékos időjárása következtében, a külterületeken, valamint a települések belterületein belvízi elöntések jelentek meg. Ennek következtében 22 település védekezett a belterületére elrendelt fokozat mellett, jellemzően a legkritikusabb időszakban két településen volt elrendelve III. fokú belvízvédelmi készültség.

2010. szeptember 12-én nagy mennyiségű csapadék hatására Kondoroson, Telekgerendáson belvízi elöntések alakultak ki. Telekgerendáson a csapadékvíz elvezető rendszer nem megfelelő üzemeltetése következtében 5 ingatlan került közvetetten veszélybe, míg Kondoroson 50 lakóingatlan melyek közül 3 lakóingatlant közvetlenül veszélyeztetett a belvízi elöntés. A kárelhárítási feladatokat szarvasi tűzoltóság végezte, a munkájukat mintegy 40 fő segítette, az önkéntes tűzoltó egyesület és a Település Szolgáltató Intézmény dolgozói. A településen az igazgatóság és a polgári védelmi irodák dolgozói végezték a kárelhárítás település szintű koordinációját.

2010. október 08-án vízügyi egyeztető értekezlet megtartását kezdeményeztem a belvíz elleni katasztrófavédelmet érintő védekezési, valamint az arra való felkészülési feladatokkal kapcsolatban. A meghívott KÖRKÖVIZIG, ATIKÖVIZIG valamint a megyében illetékességgel rendelkező vízügyi társulatok vezetői a megye közigazgatási területén található külterületi belvíz elvezető rendszerekről, azok helyzetéről, bemutatásáról, a jelenleg tapasztalható kritikus helyek, szakaszok megjelöléséről, a problémák megoldási lehetőségeiről, illetve az akkor folyó felkészülési és védekezéssel kapcsolatos beavatkozásokról, valamint a még elvégzendő felkészülési feladatokról adtak tájékoztatást. Az értekezleten lehetőség nyílt együttműködési, kommunikációs és egyéb közös feladatok megtárgyalására a vízügyi szervek és a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezető állománya között és megállapodás született, hogy kritikus helyzeteket a rendelkezésre álló szerény pénzügyi források ellenére prioritásként fogják kezelni az érintett lakosság védelme érdekében. Az egyeztetés eredményeképpen a belvízi helyzet kezelése érdekében mind a vízgazdálkodási társulatok, mind a vízügyi igazgatóságok hatékonyan tudnak együttműködni a védekező önkormányzatokkal, a kiemelt védekezési szituációkban azonnali reakció és azonnali segítségnyújtás tapasztalható a feladatban együttműködő szervek között.

2010. november 29-től újabb belvíz elleni védekezési feladatok jelentkeztek a megyében. A nagy mennyiségű lehullott csapadék hatására - mely 2010. évben meghaladta a sokéves átlagot - 37 önkormányzat folytatott belvízi védekezést, elrendelt fokozat mellett (14 település I. fok, 21

település II. fok, 2 település III. fok). A védekezés december hónapban további kiemelt feladatokat jelentett az észak-békési területen, elsősorban Szarvas és Békésszentandrás településeken, emellett a Dögös-Kákafoki csatorna főbefogadóhoz kapcsolódó települések környezetében. A települési szintű védekezési feladatok mellett külterületi állami védekezési feladatként jelenik meg a Dögös-Kákafoki csatornához kapcsolódó vízviisszatartási intézkedések megtétele, amely Nagyszénás település környezetében szántó, illetve erdősáv elárasztását jelentették. Ennek hatására Szarvas és Békésszentandrás belvízi terhelése jelentősen csökkent.

A belvízi védekezési feladatok ellátása érdekében a legkritikusabb időszakban (2010. december 6-10. között) 6 belvízi elöntéssel leginkább veszélyeztetett településre (Telekgerendás, Csorvás, Kétsoprony, Kondoros, Szarvas, Békésszentandrás) hivatásos állományú tisztek kerültek vezénylésre a belterületi védekezési feladatok irányítása érdekében.

2011. január 17-19. között az Igazgatóság helyi szerveink bevonásával a védekező településeken helyszíni bejárásokat végeztek a védekezési munkálatok település szintű nyomon követése és a szükséges lakosságvédelmi intézkedések megtétele érdekében. A bejárások a települési belvízelvezető rendszerek és települési vízkárelhárítási tervek vizsgálatára, valamint a katasztrófavédelem által a belvíz elleni védekezéshez kiadott szivattyúk és homokzsákok rendeltetésszerű felhasználására is kiterjedtek. A tapasztalatok azt mutatták, hogy a védekezést folytató önkormányzatok az elrendelt fokozatnak megfelelő szinten kezelték a védelmi feladataikat, természetesen azonosíthatóak voltak helyi forráshiányos pénzügyi okokra visszavezethető csapadékvíz elvezető rendszerek karbantartási hiányosságai is, melyeket a lakóingatlanok védelme érdekében a védekezési munkálatokkal párhuzamosan kezelt az önkormányzat.

Az elvégzett feladatok mellett további lakosságvédelmi intézkedéseket kellett a megye 13 településén végrehajtani, ahonnan a települési önkormányzatokkal együttműködve 16 ingatlanból összesen 72 embert telepítettünk ki és helyeztünk el biztonságos lakhatási feltételek közé.

Vis maior

Az Igazgatóság a helyi szervei bevonásával, a Békés Megyei Kormányhivatallal együttműködve 2010-ben összesen 42 bejelentés esetében végzett vis maior ellenőrzést, melyek több, mint fele a decemberi belvízi időszakhoz volt köthető, de az év első felében nagyszámú bejelentés érkezett a szélviharokból adódó, kötelező önkormányzati feladatot ellátó építménykárok vonatkozásában is.

2011. szeptember 30-ig 12 bejelentés érkezett a védekezési költségek megtérítésére, melyekkel kapcsolatos helyszíni ellenőrzéseket a társszervekkel együtt a jogszabályban meghatározott határidő szerint lefolytattuk.

Vörösiszap katasztrófa

A Veszprém megyei vörösiszap ár káresemény kapcsán a helyszíni feladatok vezetésére létrehozott Vezetési Törzsbe kerültem vezénylésre vezetési feladatok ellátására, és a mentesítés időszakában az Újjáépítési Kormányzati Koordinációs Központ parancsnoki feladatait láttam el. Az igazgatóság állományából további két fő vett részt a vörösiszapárral kapcsolatosan jelentkezett feladatokban. Az említett két fő a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon működtetett Nemzetközi és Hazai Adományokat Kezelő és Koordináló Központban végezte feladatát. A kárhelyszíni feladatok ellátása érdekében 1 fő került vezénylésre Devecserbe logisztikai és műveleti feladatok irányítására, a kárfelszámolási és helyreállítási feladatkörben.

Rendkívüli időjárás

2010. május 06-án helyileg kialakult viharos erejű szélből adódóan Békés és Újkígyós településeken alakultak ki jellemzően fa kidőlésekkel és tetőszerkezeti sérülésekkel járó káresemények. Békéscsaba HÖT 5 beavatkozó egységgel összesen 18 fővel végzett kárelhárítási feladatokat 16 esetben Újkígyós településen, melynek eredményeképpen egyéb lakosságvédelmi intézkedésre nem került sor. Békésen 33 esetben vonult a vihar okozta káreseményekhez a helyi önkéntes tűzoltóság összesen 8 fővel. Az igazgatóság 4 fő hivatásos állományú tisztje végezte a beavatkozási feladatok irányítását a helyszíneken.

2010. június 18-án Mezőhegyes és térségében kialakult szélsőséges időjárási helyzet következtében hatalmas vihar, jégverés sújtotta a környező településeket, mely leginkább Mezőhegyes, Battonya és Dombegyház településeket érintették. A térségből mintegy három nap leforgása alatt (2010. június 18-tól június 20-ig) összesen 123 esetben riasztották a tűzoltókat. A jégverés időpontjában Mezőhegyesen lovas rendezvény került lebonyolításra, melyen a vihar következtében lovak és 11 fő (versenyzők, gondozók) sérültek. Aktiválásra kerül a Veszélyhelyzeti Központ, egyben elrendeltem a megyei ügyelet megerősítését, a Körös Mentőcsoport készenlétbe helyezését, valamint a polgármesteri hivatalban a helyi operatív csoport felállítását. Mezőhegyes településen található 2899 ingatlanból a vihar következtében 1368 sérült meg. A kárt szenvedett ingatlanok 25 %-a sérült jelentősebb mértékben (tető beszakadások, mennyezet leszakadások, kémény ledőlések). Ezen ingatlanok ideiglenes helyreállítása (föliázás, cserepezés) 2010. június 20-án estig befejeződött. A településen végrehajtott védekezési és helyreállítási munkálatoknak köszönhetően 2010. június 20-án estére a településen az alapvető életfeltételek helyreálltak.

2010. augusztus 06-án narancs, majd piros riasztás érkezett az Igazgatóságunk ügyeletére a Békés megye területére érkező viharos erejű időjárás miatt. A riasztásnak megfelelően ügyeleti szolgálatunk megerősítésre került, valamint a Veszélyhelyzeti Központ részleges aktivizálása történt meg. Az érintett települések vonatkozásában a helyi szerveink –kirendeltség és iroda-vezetői segítettek a kárhelyszíneken a kárelhárítás település szintű koordinációját. A riasztásokról az ügyeleti szolgálaton keresztül továbbá értesítést kaptak a megyében bejelentetés mellett zajló tömegrendezvények felelős vezetői is, melynek eredményeképpen 2 esetben intézkedtek a rendezvények szabadtéri elemeinek vonatkozásában.

A riasztásokhoz kapcsolódó erős szél és lokálisan megjelenő csapadék mennyiségek okozta károk elhárításához összesen 197 esetben vonultak 7 hivatásos önkormányzati tűzoltó-parancsnokság, 3 önkéntes tűzoltóság és 4 önkéntes tűzoltó egyesület egységei. A jelentkező károk a legtöbb esetben fakidőlések, néhány esetben tűzfal rongálódás és villanyvezeték szakadások voltak.

Hunyai ivóvízszennyezés

Hunya település ivóvíznyerő kútjába a 2011. szeptember 16-án a reggeli órákban technikai hiba miatt mechanikai szennyező anyag jutott és emiatt az emberi fogyasztásra alkalmatlanná vált. A kialakult helyzettel kapcsolatosan egyeztettem Hunya település polgármesterével, a Békés Megyei Közgyűlés Elnökével, a Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv és az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság Igazgatóival, továbbá a Békés Megyei Vízművek Zrt. Vezérigazgatójával, melynek eredményeképpen 2011. szeptember 17-én egyeztető értekezletet kezdeményeztem. A megbeszélés célja a kialakult helyzet tisztázása a végrehajtandó feladatok számbavétele.

A vezetékes vízellátás biztosítása érdekében Gyomaendrődről lajtos kocsival szállították a vizet a víztorony töltésére, amely emberi fogyasztásra alkalmatlan volt. Az ivóvíz szolgáltatás érdekében 6 db 1 m³ tartályt helyeztek el a település közterületén különböző helyeken.

A szolgáltató és a hatóság folyamatos vízminta ellenőrzést tartott, mely megállapította, hogy az vezetékes víz továbbra sem felel meg teljes mértékben a jelenlegi hatósági előírásoknak, így a vízhálózat által biztosított víz csak forralást követően alkalmas emberi fogyasztásra. Emellett Hunya település művelődési házában a lakosság részére az önkormányzat palackozott ivóvizet biztosít naponta két alkalommal.

Az eseménnyel kapcsolatosan az alábbi lakosságvédelmi intézkedések kerültek bevezetésre:

- A katasztrófavédelmi igazgatóság irányítása mellett lakossági tájékoztató anyag került összeállításra, melyben a társhatóságok és szervek jegyzőkönyvben rögzített véleményeihez igazodó magatartási szabályok kerültek megfogalmazásra. A településen élő 700 fő mintegy 400 ingatlanban lakik, ezért a lakossági tájékoztató anyag 450 példányszámban került sokszorosításra, melyet 09. 17-én délután a település közmunkásaival minden háztartásba eljuttatásra kerül.
- A katasztrófavédelmi igazgatóság kezdeményezésére a település művelődési házában lakossági fórum került megtartásra 09. 17-én, melyen több mint 100 fő vett részt. A fórumon az egyeztető értekezleten részvevő szervek és szolgáltatók adtak tájékoztatást keletkezett és fennálló vízszolgáltatási helyzetről és annak okairól, a betartandó lakossági magatartási szabályokról. A vízművek által kihelyezett ivóvíz tartályok folyamatos őrzés védelme érdekében a katasztrófavédelmi igazgatóság intézkedett a helyi polgárőrség bevonására 6 fővel. Az illetékes Szarvas Városi Rendőrkapitányság vezetője a helyszínen intézkedett a gyomendrői rendőrőrs közreműködésével a településen történő visszatérő járőrözés végrehajtására.
- A vízművek tájékoztatása szerint a 100 m³ kapacitású víztoronyban kb. 30 m³ víz található a megbeszélés időpontjában. Az utántöltés egy 5 m³ tartálykocsi segítségével történik. A tűzcsapok ellátottsága biztosított. Az igazgatóság intézkedett arra vonatkozóan, hogy működési terület szerinti tűzoltóság a Hunya településre történő tüzesethez kapcsolódó vonuláskor 1 vízszállító riasztása is történjen meg.
- Az igazgatóság Szeghalom Polgári Védelmi Kirendeltsége Hunya településen a Polgármesterrel közösen ellenőrizte a kialakított lakossági ivóvíz ellátási feltételeket, azok folyamatos biztosítási feltételeit.
- 2011. szeptember 22-én kezdeményezésünkre újabb lakosságtájékoztató anyag került kiadásra a megváltozott vezetékes víz fogyasztásával kapcsolatban, valamint a palackozott ivóvíz felvételének szabályairól.

A kút a Békés Megyei Vízművek Zrt. tájékoztatása szerint béléscsővezéssel elkészült, jelenleg a vízminőség ellenőrzés folyik, az ivóvíz vezetékes biztosítása érdekében.

A település önkormányzata 2011. szeptember 16-án vis maior igénybejelentéssel élt, kút javítási költségeinek, valamint a palackozott ivóvíz költségigényének megtérítésére.

IV. TŰZVÉDELMI SZAKTERÜLET

Hatósági munka

A katasztrófavédelmi igazgatóság I. fokú szakhatósági munkája 2009. január 01-én jelentős változáson esett át. A jogszabályi előírások átrendezték a hatósági és a szakhatósági munkát. Ezen tevékenység végzéséhez alapvető jogi háttér rendelkezésre áll valamint a személyi és tárgyi feltételek is biztosítottak.

Az I. fokú hatósági jogkörben végrehajtott veszélyes áru szállítás közúti ellenőrzése tekintetében ellenőrzéseinket korábban többnyire önállóan végeztük, de a hatékonyság növelése érdekében 2011. év II. félévtől rendszerint a társhatóságokkal közösen hajtjuk végre azokat. Jelenleg az állományból 12 fő rendelkezik ADR ellenőrzések végrehajtásához szükséges végzettséggel. Az ellenőrzési helyszínek megválasztásánál elsődleges szempont a veszélyes áruszállítás gyakoriságának figyelembe vétele, illetve a regionális ellenőrzések alkalmával a szomszédos megyékben kijelölt ellenőrzési pontok. A végrehajtott ellenőrzések tapasztalati azt mutatják, hogy a veszélyes áru szállításában résztvevők egyre fegyelmezettebben a jogszabályi előírásoknak megfelelően végzik feladataikat. Míg korábban az ellenőrzések során több szabálytalan szállítmányt találtunk, mára ezek száma minimálisra csökkent. A veszélyes áru szállításban tapasztalható tendencia alapján elmondhatjuk, hogy az ellenőrzések elérték céljukat, csökkentek a szabálytalanságok, csökken a megye ilyen irányú veszélyeztetettsége. Az igazgatóság 2010-2011. évi szakhatósági, hatósági tevékenységét a *4. sz. melléklet 1-2. ábra* tartalmazza.

Az igazgatóság másik hatósági tevékenysége a tűzvédelmi szakvizsgáztatással összefüggő hatósági nyilvántartás vezetése, amelyet a naprakészség biztosítása érdekében rendszeresen frissítünk. A 2011-es év során új vizsgáztató nem került regisztrálásra, így továbbra is 19 regisztrált oktatósszervező, valamint 33 regisztrált vizsgáztató szerepel a nyilvántartásunkban. Az oktatósszervezők 2011. augusztus 31-ig 108 alkalommal szerveztek tűzvédelmi szakvizsga felkészítést és vizsgát, melyek több alkalommal ellenőrzésre kerültek a felügyelőség részéről.

Veszélyes üzemek

Békés megyében a SEVESO II Irányelv hatálya alá egy felső küszöb és három alsó küszöb értékű üzem található.

- **Guardian Orosháza Kft.** felső küszöbértékű üzem ahol hat darab földelt takart tartályban 3600 t butánt tárolnak (felső küszöb érték 200 t). A biztonsági jelentés értelmében a 40 t vasúti vagon lefejtése jár a legnagyobb kockázattal. A feltételezett káresemény értelmében a robbanás eléri Orosháza lakott területét ezért kellett elkészíteni a város külső védelmi tervét.
- **IKR Bábolna Rt. Kardoskút** 33%-os ammónium nitrát műtrágyát tárolnak átlagosan 4500 t mennyiségben (alsó küszöb 1250 t felső küszöb 5000t). A biztonsági elemzés a műtrágya égése közben légszennyező anyag keletkezik és szennyezi a levegőt. Az elemzés értelmében nem éri el a települést.
- **Linzer Agrotrade Kft.** Békéscsaba 33%-os ammónium nitrát műtrágyát tárolnak átlagosan 4500 t mennyiségben (alsó küszöb 1250 t felső küszöb 5000t). A biztonsági elemzés a műtrágya égése közben légszennyező anyag keletkezik és szennyezi a levegőt. Az elemzés értelmében nem éri el a települést.

- **Azofer Kft Csárdaszállás** 33%-os ammónium nitrát műtrágyát tárolnak átlagosan 4500 t mennyiségben (alsó küszöb 1250 t felső küszöb 5000t). A biztonsági elemzés a műtrágya égése közben légszennyező anyag keletkezik és szennyezi a levegőt. Az elemzés értelmében nem éri el a települést.

Az E.ON Földgáz Storage Zrt. hatóságához bejelentést tett, hogy az általa tárolt metángáz meghaladja a felső küszöb értékét, az üzem besorolása folyamatban van. A jogszabályi kötelezettségünknek megfelelően elkészítettük a felső küszöb értékű veszélyes üzem által veszélyeztetett Orosháza Város Külső Védelmi Tervét, mely az előírásoknak megfelelően minden évben gyakorlásra kerül. A külső védelmi terv felülvizsgálatát 2011-ben végrehajtottuk, illetve részt vettünk egy alsó küszöb értékű veszélyes üzem belső védelmi terv gyakorlatán is.

PB gáz forgalmazók ellenőrzése

A BM OKF által elrendelt PB cseretelepek terven felüli ellenőrzését március 23. és május 30. közötti időszakban összesen 33 településen 70 db telephelyen elvégeztük. Az ellenőrzésekbe bevonásra kerültek a területileg illetékes tűzoltóságok, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Szolnoki Bányakapitányság továbbá a rendőrség munkatársai. A végrehajtott telephelyi ellenőrzéseken az ellenőrzött vállalkozásoknál nem történt PB-gáz palackok illegális töltése, illetve forgalmazása, valamint az illegális töltés gyanúja sem merült fel. Információink szerint a lakossági fogyasztók a határ közelsége, és a határon túl működő gázforgalmazó vállalkozások alacsonyabb fogyasztói árai miatt a háztartásban használt üres PB-palackokat Romániában töltetik meg, melynek ott nincs akadálya. Az így töltött PB palackok fokozott veszélyt jelenthetnek mivel a töltésre vonatkozó pontos technológiai folyamat nem ismert (lehetséges-e túltöltés). Annak érdekében, hogy az így töltött palackokat illetve az ezzel kapcsolatos szállításokat minimálisra csökkentsük, fokozott figyelmet fordítunk a határ közeli veszélyes áru szállításának ellenőrzésére.

Az ellenőrzések alkalmával 16 telephelyen került hiányosság feltárára. Jellemző szabálytalanságok: a tűzvédelmi szakvizsga érvényességének lejárt, tele palackok tárolása a tároló rekeszen kívül. Az ellenőrzéssorozatra vonatkozó részletes adatokat a *4. sz. melléklet 4. ábra* tartalmazza.

Szakmai felügyelet

A megye tűzoltóságainak tűzvédelmi hatósági munkája továbbra is alapvetően a tűzvédelmi berendezések létesítési és használatbavételi eljárásaira, illetve a hatósági ellenőrzések megtartására korlátozódik. Elmondható, hogy az ellenőrzéseket „tényleges” szankciók a korábbi években nem követték, legtöbb esetben hatósági felhívás került kiadásra. Ez a gyakorlat nem szolgálta a tűzvédelem ügyét, ezért új alapokra helyeztük az ellenőrzési tevékenységet. A megújult ellenőrzések eredményeként a korábban kialakult gyakorlat megváltozott és ellenőrzéseket gyakrabban követik szankciók, aminek eszközeként a bírságolás is alkalmazásra kerül.

A módosult tűzvizsgálati szabályok és ezek érvényesítése az igazgatóságot és a felügyelete alá tartozó tűzoltóságokat is érintette, így jelentős szerepet kapott a szakmai irányítás. Kiemelt figyelmet fordítunk a vizsgálatok lefolytatásához szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétére, a tűzvizsgálati jelentések szakmai előírásoknak való megfelelésére. A beszámoló által érintett időszakban egy esetben indult II. fokú tűzvizsgálati eljárás.

Zenés-táncos szórakozóhelyek ellenőrzése

A West-Balkán szórakozóhely tragédiája kapcsán a zenés-táncos rendezvények ellenőrzése kiemelt feladatként jelentkezett az igazgatóságon és a parancsnokságokon is, ennek kapcsán 154 esetben került ellenőrzés végrehajtásra. Az ellenőrzéseket 80 alkalommal követte valamilyen hatósági intézkedés. Az igazgatóság élt a felüellenőrzés lehetőségével és a társhatóságokkal több éjszakai ellenőrzésen részt vettünk. A parancsnokságok által önállóan tervezett ellenőrzések hatékonynak bizonyultak, a társszervekkel való közreműködés során is súlyozott volt a tűzvédelmi ellenőrzés. Leggyakoribb hiányosság a tűzvédelmi dokumentációk hiánya (erősáramú villamos berendezések időszakos felülvizsgálatáról készült jegyzőkönyv, kémények időszakos felülvizsgálatáról készült jegyzőkönyv, tűzvédelmi oktatás megtartását igazoló dokumentum, tűzvédelmi szabályzat) valamint hiányossága és a készenlétkben tartott tűzoltó készülékek kötelező időszakos felülvizsgálati idejének a lejártja. Bezáratásra egyetlen alkalommal került sor az élet- és testi épség veszélyeztetésének indokolásával. Az ellenőrzés sorozatot utóellenőrzések követték, melyek alkalmával hat esetben került sor további intézkedésre. Az ellenőrzések lefolytatását követően megállapítható, hogy a szabálytalanságok egy része az üzemeltető információ hiányára, míg a további hiányosságok oka felülvizsgálati vagy esetleg a létesítési költségekre vezethető vissza. Mint azt látni lehet, az utóellenőrzések alkalmával jóval kisebb arányban tártak fel hiányosságokat mint azt a korábbi ellenőrzéseken. Ez a tény azt mutatja, hogy az üzemeltetők a megfelelő információk birtokában igyekeznek az előírásoknak megfelelni. Az ellenőrzések eredményeit és tapasztalatait a 4. sz. melléklet 3. ábra mutatja.

Tűzriadó tervek gyakoroltatása

A pontos helyzetfelmérés érdekében, hogy az oktatási intézmények megfelelnek-e a kiürítésre vonatkozó tűzvédelmi előírásoknak, valamennyi általános és középiskolában, szeptember 01. és december 15. között az illetékes tűzvédelmi hatóság által ellenőrzésre kerülnek a tűzriadó tervek gyakoroltatásai. Összesen 163 intézmény érintett az ellenőrzésekben, melyből 22 db 500 fő feletti befogadó képességű. Ezek az ellenőrzéseken a tűzoltósági felügyelőség is részt vesz.

A gyakoroltatás során az iskolaépületekben tartózkodók minden esetben a meghatározott szintidő alatt, rendezetten, fegyelmезetten hagyták el az oktatási intézmény épületét. A résztvevő pedagógusok feladataiknak a tűzriadó tervek gyakorlása során eleget tettek. Az oktatási intézmények vezetői a hatóság részvételét minden esetben pozitívan fogadták, kiemelve a hatósági jelenlét szükségességét az esetleges hibák megállapítása és korrigálása érdekében. Az eddigi ellenőrzések alkalmával tapasztalt jellemző hiányosságok:

1. A tűzvédelmi szabályzat nem felel meg a hatályos előírásoknak.
2. A tanintézmények átszervezéséből, összevonásából fakadó név- és telephelyváltozásokat a tűzvédelmi szabályzat nem követi, a változások nincsenek átvezetve.
3. A tűzriadó tervben lévő helyszínrajzok nem kerülnek kifüggesztésre, valamint az intézményben tartózkodók riasztási módját a terv nem kellő részletességgel tartalmazza.
4. A menekülési útvonalakon a jogszabály szerinti világító biztonsági jelzések több helyen hiányoznak, illetve nem egyértelmű a menekülési útirányok jelzése.
5. Az utólagos létszámenőrzés és annak összesítése nem minden esetben került végrehajtásra.

Az ellenőrzés célja nem a szankcionálás, hanem annak vizsgálata és **elősegítése**, hogy a menekülési útvonalak és a tűzvédelmi szabályzat megfeleljenek a hatályos előírásoknak, biztosítottak legyenek a kiürítés tárgyi és személyi feltételei.

V. TŰZOLTÓSÁGI SZAKTERÜLET

A megyében működő hivatásos és önkéntes tűzoltóságok szakmai felügyeletének biztosítása érdekében folyamatosan ellenőrizzük a tűzoltóságok szolgálatváltásait, szolgálatellátásukat és gyakorlataikat, irányítjuk szakmai munkájukat. A megyei ellenőrző gyakorlatokat úgy szervezzük, hogy az valós eseményeket feltételezve, kihívást jelentsen az irányító és beavatkozó állomány részére egyaránt. A megyei ellenőrző gyakorlatok alkalmával az illetékes polgári védelmi kirendeltségek és irodák állománya is bevonásra kerül. A beavatkozást irányítók munkájának hatékonyabbá tétele érdekében, minden évben vezetési törzsgyakorlatot szerveztünk.

A megyei tűzoltóságok az idei évben szeptember 30-ig összesen 2.160 esetben vonultak káreseményhez. Ezen káreseményeknél 2010-ben 2 alkalommal, míg 2011-ben 3 alkalommal vált indokoltá a tűzoltás vezetésének átvétele. A megyei tűzoltóságok szerállományát és szervezési kategóriáit az *5. számú melléklet*, a vonulási adatait a *6. számú melléklet* tartalmazza, melyből megállapítható, hogy a korábbi éveket jellemző tendencia az idei év vonatkozásában megfordult és a tüzesetek száma nőtt, míg a műszaki mentéseké csökkent az előző évhez képest, melyet leginkább a rendkívüli időjárás okozta viharkárok csökkenése indokol. A műszaki mentések száma még mindig meghaladja a tüzesetek számát.

A megye tűzoltóságai összesen 47 Tűzoltási és Műszaki Mentési Tervvel rendelkeznek, amelyek elősegítik a tűzvédelmi szempontból fokozottan veszélyeztetett létesítményekben esetlegesen történő beavatkozásokat. Ezek a tervek tartalmazzák a létesítményben jelentkező főbb veszélyforrásokat, a helyszínrajzokat, a tűzvédelmi szempontból jelentős gépészeti berendezéseket, az oltóvíz vételezési lehetőségeket és a kárelhárításban igénybe vehető erőket, eszközöket.

A beépített tűzjelző berendezések tekintetében az idei évben is folytatódik az a tendencia, ami szerint egyre nő a téves jelzések száma, az általuk adott tűzjelzések nagy számban tévesnek bizonyulnak, de a tűzoltóságok az ilyen berendezések által leadott riasztásokat is éles jelzésként kell kezeljék. Az utóbbi években a szándékosan megtévesztő jelzések száma a hívószám kijelzésnek, valamint az általunk kezdeményezett rendőrségi eljárásoknak köszönhetően csökkent.

Kiemelt figyelmet fordítunk az önkéntes tűzoltóságok működésére és szakmai felkészültségük javítására. Mára elmondható, hogy a kezdeti nehézségeket leküzdve mindhárom önkéntes tűzoltóság a szakmai elvárásoknak megfelelő szinten látja el feladatát.

A hivatásos önkormányzati és az önkéntes tűzoltóságokon túl az igazgatóság a reagáló képesség növelésének érdekében a tűzoltási és műszaki mentési feladatok végrehajtásába bevonja az önkéntes tűzoltó egyesületeket is. Ennek érdekében gyakorlatok kerülnek megszervezésre, amelyek alkalmával az önkéntes tűzoltók is gyakorolhatják és elsajátíthatják a beavatkozásokhoz szükséges ismereteket. A gyakorlatokon túl a tűzoltó egyesületek számára szervezünk tűzoltó alaptanfolyamokat és önkéntes parancsnoki képzéseket. A felügyeleti ellenőrzési tevékenységet a *7. számú melléklet* tartalmazza.

Ügyelet

A megyei igazgatóság ügyelete 24-72 órás munkarendben az Ügyeleti ügyrendben meghatározottak szerint látja el a szolgálatot. Az okmány tartalmazza a készenlétbe helyezés során végrehajtandó feladatokat is. A megyei Ügyeleti Szolgálat a napi jelentési kötelezettsége az elvárások növekedésével kibővült, (Rendkívüli időjárás, térinformatika, RST, szerállapot nyilvántartás) melynek technikai működéséhez biztosításra kerültek a szükséges feltételek.

A megyei ügyelet szolgálati helyisége alkalmas Veszélyhelyzeti Központként funkcionálni, amely képes a megyei igazgató intézkedése alapján a tűzoltással, műszaki mentéssel kapcsolatos feladatok, a polgári védelmi feladatok megyei szintű összehangolására, koordinálására, állami szervekkel, önkormányzatokkal, civil szervezetekkel való kapcsolattartásra, információfeldolgozásra, továbbításra, értékelő-elemző tevékenység ellátására.

Jelentősebb tüzesetek:

Szárító tűz Dombiratoson

2010. szeptember 26.-án Dombiratoson a Széchenyi u. külterületén lévő Rigli KFT. telephelyén egy „Bábolna” típusú szárító égett teljes terjedelmében. A beavatkozást nehezítette, hogy a helyszínen nem volt az oltáshoz elegendő víz. A riasztási fokozat IV. kiemelt volt, a helyszínen 6 gépjárműfecskenő, 3 vízszállító, 1 magasból mentő és 40 fő vett részt az eset felszámolásában. Ezen káreseményen túlmenően három hónap leforgása alatt további 8 esetben történt hasonló tüzeset.

A tüzesetekkel kapcsolatosan az esetleges technológiai vagy típushiba feltárása érdekében elrendeltem, hogy a területileg illetékes parancsnokságok kiemelt figyelmet fordítsanak a keletkezési okok feltárására, a típusazonosságok kiszűrésére. Felhívással éltünk az üzemeltetők felé, hogy tartsák be a megfelelő technológiai előírásokat és fordítsanak nagy figyelmet az előtisztításra. Az összesen 9 esetben kialakult szárítótűz vizsgálatokor összefüggés nem volt megállapítható.

Gyomaendrőd raklap üzem tüzesete

2010. október 13.-án Gyomaendrődön az ipari parkban található raklapgyár csarnoka gyulladt ki. III. Kiemelt riasztási fokozatnak megfelelően gyomaendrődi, szarvasi, szeghalmi és mezőtúri egységek, illetve békéscsabai magasból mentő vonult a helyszínre. A kiérkezés után a tűzoltás vezetője a riasztási fokozatot IV. kiemelt fokozatra emelte, így további békéscsabai egységek érkeztek a kárhelyre. A kiérkezésig több gázpalack is felrobbant, négy gázpalackot a tűzoltók hoztak ki a lángoló épületből. A tűz következtében a raklapokkal teli csarnok teljes terjedelmében égett, a nagy hőterhelés miatt a tetőszerkezet megrogyott és teljesen összeomlott. Az oltás közben munkagépekkel a még veszélyeztetett éghető anyagokat a tűz közeléből eltávolították. A Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság helyszínre kiérkező mentésszervezési osztályvezetője átvette a tűzoltás vezetését, lakosságvédelmi intézkedésekre nem került sor.

A tüzesetet követő tűzvizsgálat rámutatott arra, hogy az alkalmazott szendvics panelek tűzvédelmi követelményeit szigorítani szükséges, mert a jelenlegi előírásokat kielégítő szerkezetek nehezítették a beavatkozást és elősegítették a tűzterjedést (a leomló lemeztáblák takarták az égő raklapokat nehezítették az oltóvíz tűzre való juttatását).

VI. HATÁRMENTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között 2003. április 9-én került aláírásra a katasztrófák esetén történő együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló egyezmény. Az ebben foglaltak gyakorlása érdekében 2005-től folyamatosan tartottunk közös együttműködési gyakorlatot az Arad Megyei Veszélyhelyzeti Felügyelőséggel. Ez év áprilisában földrengés szituációra épülő komplex gyakorlat került végrehajtásra.

VII. EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Az állampolgárok, és javaik védelme érdekében a katasztrófavédelem és ennek megfelelően igazgatóságunk is a társadalom legszélesebb körének bevonásával végzi feladatát. Igazgatóságunk feladatait más állami szervekkel, hatóságokkal, civil szervezetekkel, a helyi önkormányzatokkal, valamint az állampolgárokkal együttműködésben végzi.

Az együttműködés feltételeit, kereteit, együttműködési megállapodásokban rögzítjük, mely biztosítja a vállalások maradéktalan teljesülését, és a kölcsönös előnyöket az együttműködő felek részére. Igazgatóságunk 51 szervezettel kötött együttműködési megállapodást, melyből 7 a megye középiskolaival kötött megállapodás, amelyek alapján Belügyi Rendészeti Ismeretek tantárgy oktatását végezzük a rendőrséggel közösen.

VIII. LAKOSSÁGFELKÉSZÍTÉS

A tanulói ifjúság felkészítését szolgálja a minden évben megrendezésre kerülő felmenő rendszerű ifjúsági verseny, mely nagy érdeklődésre tart számot az általános iskolák és középiskolák között is, ezt tükrözi az évről évre résztvevő csapatok növekvő száma. Az ifjúsági versenyen túl a 25 árvízzel veszélyeztetett település pedagógusainak megtartott felkészítés alapján, az oktatók ismereteket adhatnak át a tanulók részére egy-egy veszélyhelyzet kapcsán tanúsítandó viselkedési szabályokról.

Új célcsoportt került megcélzásra az óvodás korú gyermekek részére 3x3-as akció terv alapján teszt jelleggel megkezdett játékos keretek között előadott óvodai tűzvédelmi oktatás kapcsán. A gyermekek életkori sajátosságuknak megfelelő ismereteket szerezhettek az élet- és környezetkímélő, a tüzesetek megelőzését szolgáló magatartás kialakításához.

Az ifjúság felkészítésén túl a felnőtt lakosság tájékoztatását is kiemelt feladatként kezeli az igazgatóság, ennek keretében az írott és elektronikus sajtóban rendszeresen közzétételre kerülnek a megyét érintő aktuális lakosságtájékoztató anyagok. A felnőtt lakosság tájékoztatását szolgálja a megye egyetlen felső küszöb értékű üzeme által a veszélyeztetettek számára eljuttatott lakosságtájékoztatók is.

IX. 2011. ÉV HÁTRALÉVŐ FELADATAI

A polgári védelmi szervezetek riasztási gyakorlásának folytatása valamint határidőre történő befejezése, a gyakorlás tapasztalatainak feldolgozása és az abból szerzett tanulságok beépítése polgári védelmi tervezésbe.

A tűzriadó tervek gyakoroltatásainak ellenőrzését folytatni kell. Szükség esetén segítséget kell nyújtani az intézményeknek a hiányosságok felszámolásában, ha ennek ellenére nem szüntetik meg a tapasztalt hiányosságokat, akkor hatósági úton intézkedni kell azok megszüntetésére.

A teszt jelleggel megkezdett 3x3 –as akció tervet ki kell terjeszteni a megyében további óvodákra, ezért bevonásra került megyében működő valamennyi HÖT a programban történő részvételre.

Az elfogadott katasztrófavédelmi törvény minél hatékonyabb végrehajtása érdekében fel kell mérni a megye területén elhelyezkedő veszélyes üzemeket. Ennek érdekében megkeressük a megye önkormányzatait és az iparüzési adót fizető vállalkozások közül a bejegyzett tevékenységi kör alapján azonosítjuk be azokat a vállalkozásokat, amelyeket felszólítunk adatszolgáltatásra a veszélyes áru gyártás, tárolás valamint felhasználás tekintetében.

Ez év novemberében kerül végrehajtásra a Guardian Orosháza Kft. felső küszöb értékű üzeméhez kapcsolódóan Orosháza külső védelmi gyakorlat részleges gyakorlásának végrehajtása. A gyakorlat során a lakosság riasztásának konkrét riasztására kerül sor.

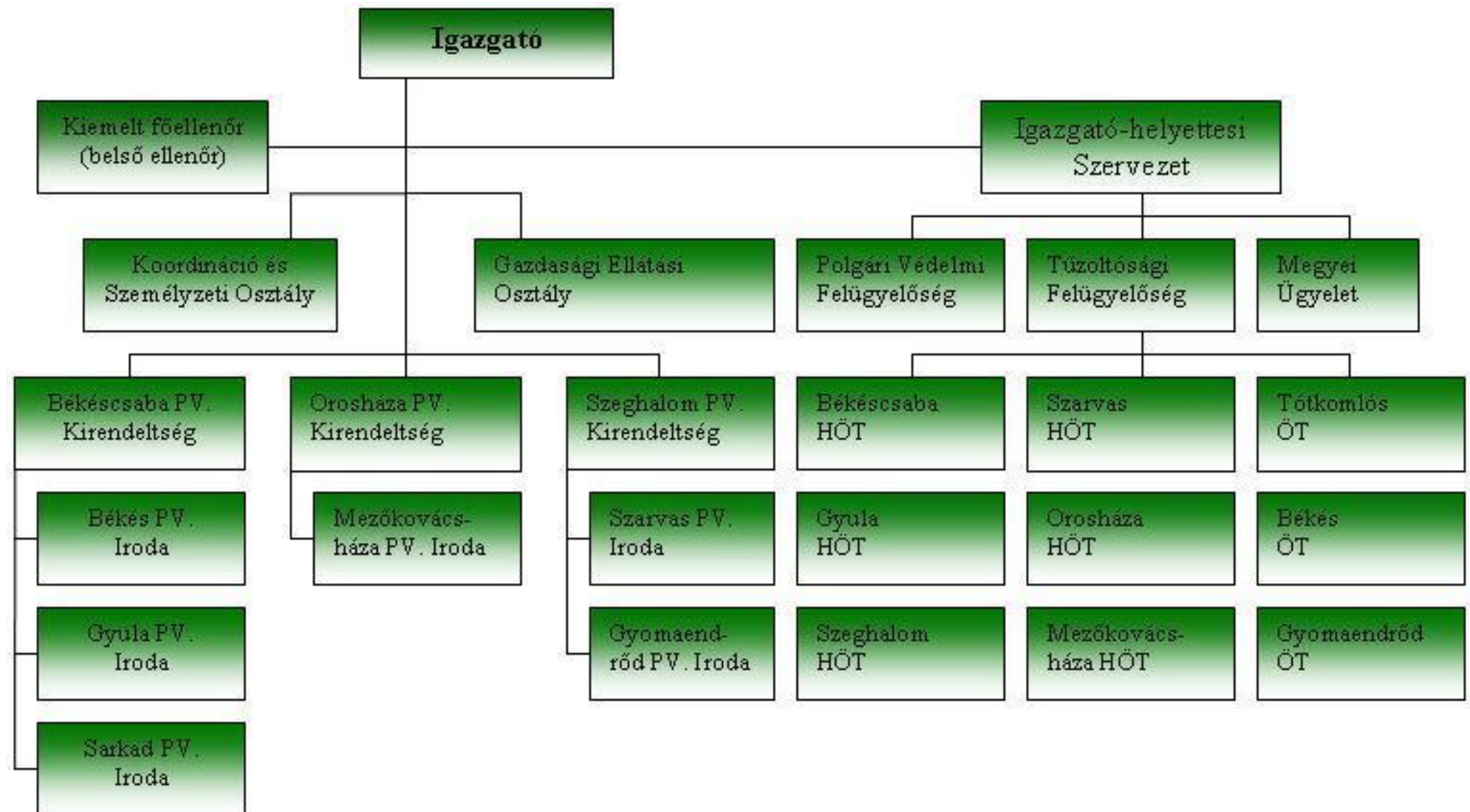
X. ÖSSZEGZÉS

Igazgatóságunk az elmúlt években a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság irányítása alapján hajtotta végre tervezett fő feladatait, melyek során tovább javította, szilárdította a szervezet működésének szakmai és műszaki feltételeit. Sikeresen oldotta meg a katasztrófa elhárítás megyei szintű irányítását, koordinációját, ezzel is elismerést szerezve a közvélemény előtt.

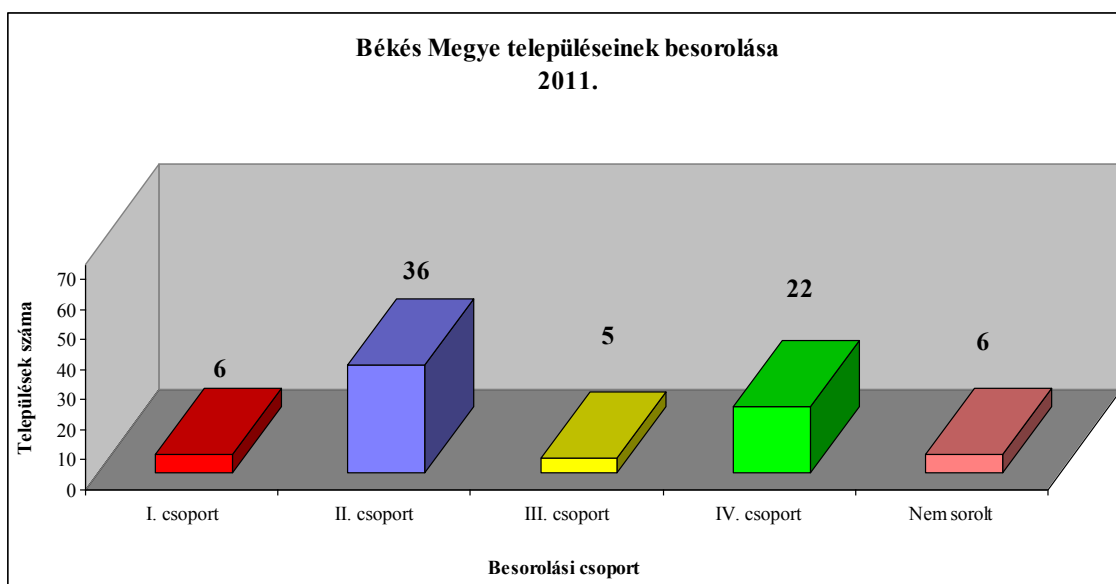
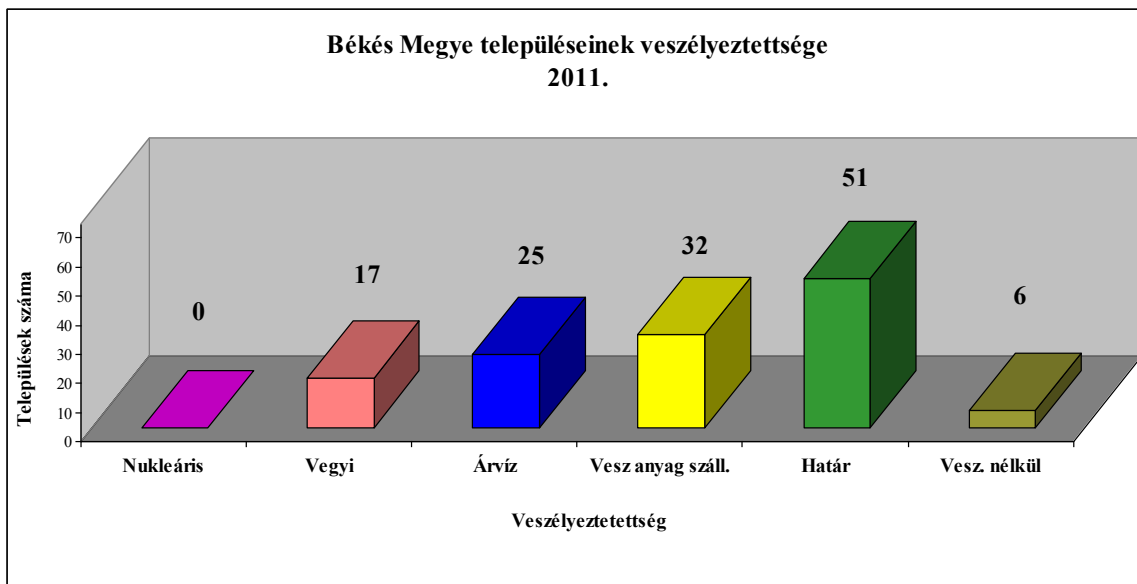
Az előző évek eredményeit és tapasztalatait is figyelembe véve határozzuk meg a következő időszak fő irányvonalát és célkitűzéseit.

Mellékletek:

1. számú melléklet A Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szervezeti felépítése és irányítási rendszere (1 lap).
2. számú melléklet Békés megye településeinek besorolása és veszélyeztetettsége (1 lap).
3. számú melléklet A megyében bevonható és felkészített szervezetek összlétszáma (1 lap).
4. számú melléklet Az igazgatóság 2010-2011. évi szakhatósági, hatósági tevékenysége (2 lap).
5. számú melléklet A megyei tűzoltóságok szerállománya és szervezési kategóriája (1 lap).
6. számú melléklet A megyei tűzoltóságok vonulási adatai (1 lap)
7. számú melléklet Az igazgatóság felügyeleti ellenőrzési tevékenysége (1 lap)

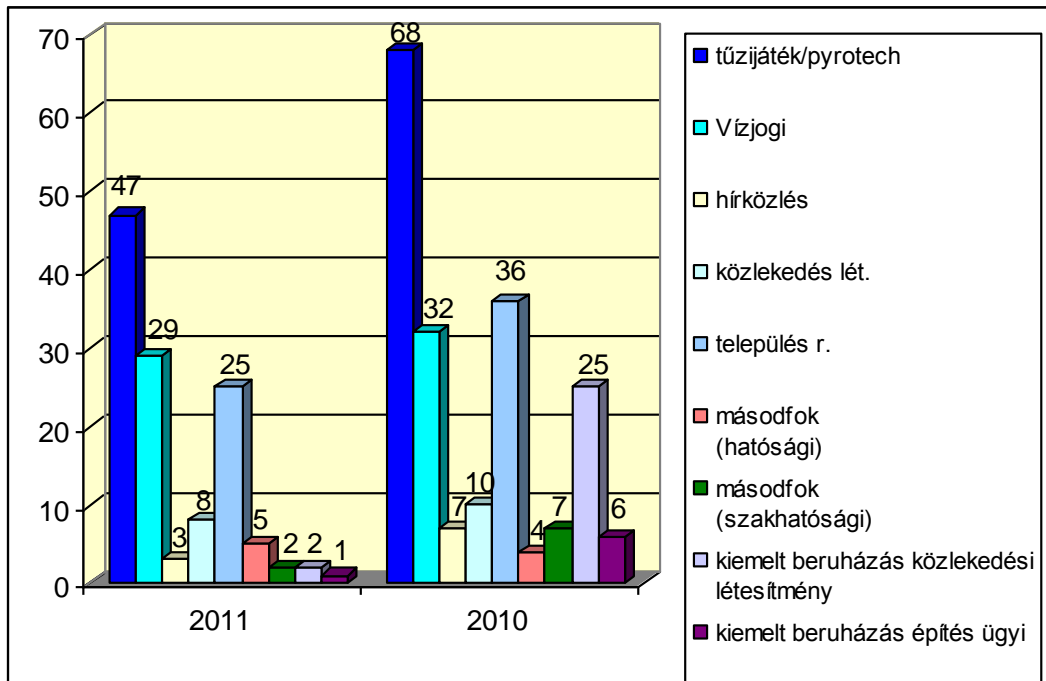
A megye településeinek veszélyeztetettsége és besorolása

Összesített kimutatás a területi és települési polgári védelmi szervezetek felkészítéséről

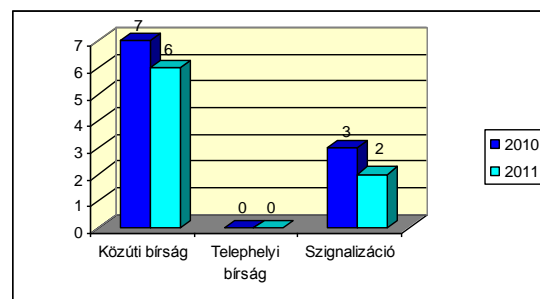
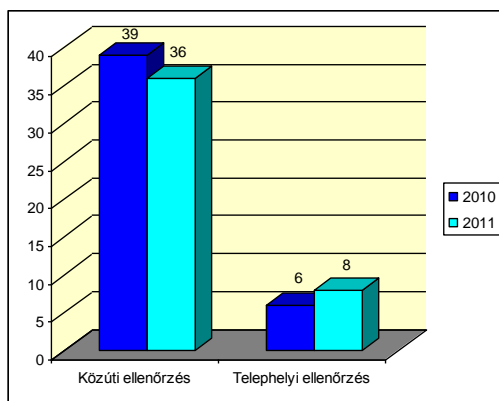
Fsz.	Hely	Idő	Létszám	Finanszírozás
				forrása
Területi polgári védelmi szervezet				
1.	Gyula	2008. szeptember 11.	40	EU-HUROMEX
2.	Orosháza	2009. november 12.	4	BM OKF
3.	Békéscsaba	2009. április 20.	50	Békés Megyei Önkormányzat
3.	Orosháza	2009. április 27.	50	Békés Megyei Önkormányzat
4.	Gyomaendrőd	2010. április 29-30.	58	Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség,
5.	Békéscsaba	2011. április 13-14.	58	Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség,
6.	Budapest	2011. április 14.	3	BM OKF
7.	Szarvas	2010. május 6-7.	50	Békés Megyei Önkormányzat
Összesen:			313	
Települési polgári védelmi szervezet				
8.	Tarhos	2008. július 10-október 28.	32	Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség,
9.	Kétegyháza, Kondoros, Lökösháza, Méhkerék, Okány, Sarkadkeresztúr	2009. március és április	167	Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség
10.	Mezőkovácsháza	2009. június 24.	17	Békés Megyei Önkormányzat
11.	Vésztő (Körösújfalú)	2009. október 06.	57	
12.	Bucsa (Ecsegfalva, Kertéssziget)	2009. október 08.	44	Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség
13.	Gyomaendrőd	2011. március 17.	50	
14.	Békésszentandrás	2011. március 23.	60	Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség
15.	Sarkad (Biharugra, Körösnagyharsány, Kötgyán, Mezőgyán, Újszalonta, Zsádány)	2011. március hó 28	114	Békés Megyei Önkormányzat, Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség,
16.	Békés	2011. május 5.	48	Békés Megyei Önkormányzat, Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség,
17.	Segédőri szolgálat	2011. febr.- márc.	1 200	
Összesen:			1 789	
Mind összesen:			2 102	

**Statistika az igazgatóság szakhatósági tevékenységéről
2010-2011**

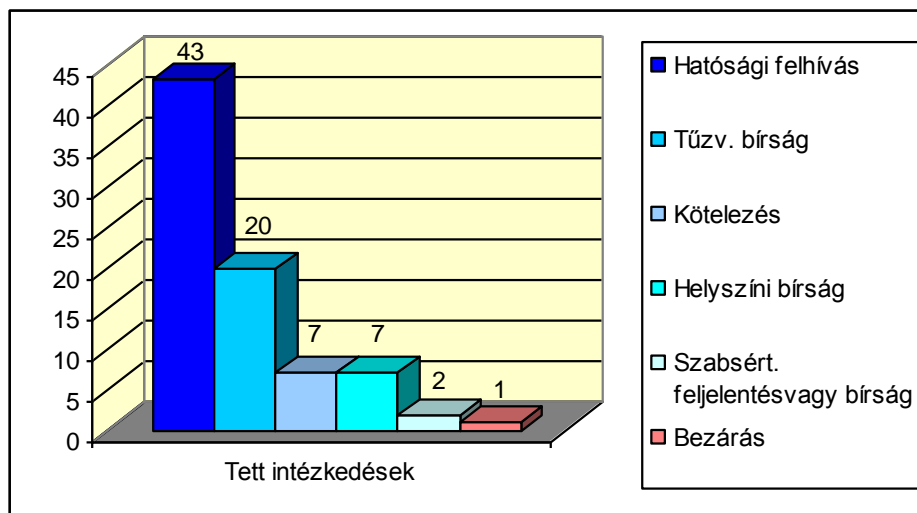
1. számú ábra

**Statistika az igazgatóság hatósági tevékenységéről
ADR
2010-2011.**

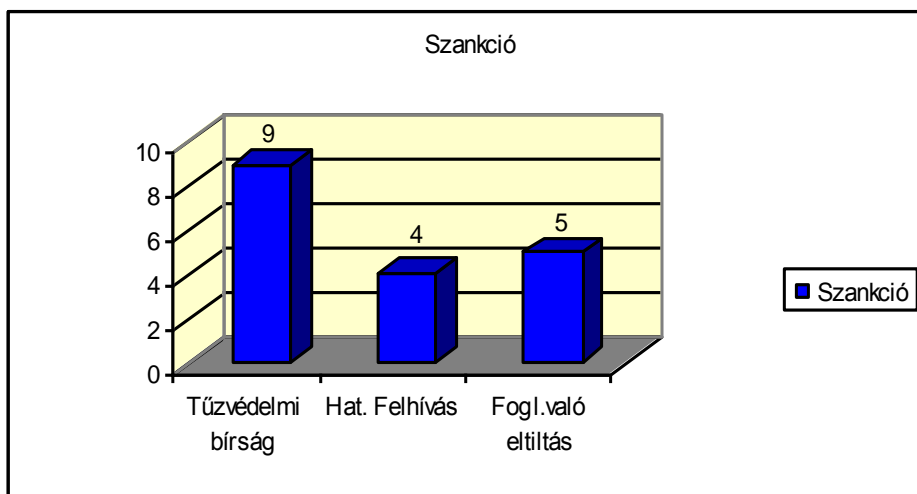
2. számú ábra

**Zenés táncos rendezvények ellenőrzése
2011**

3. számú ábra

**PB cseretelepek rendkívüli ellenőrzése
2011**

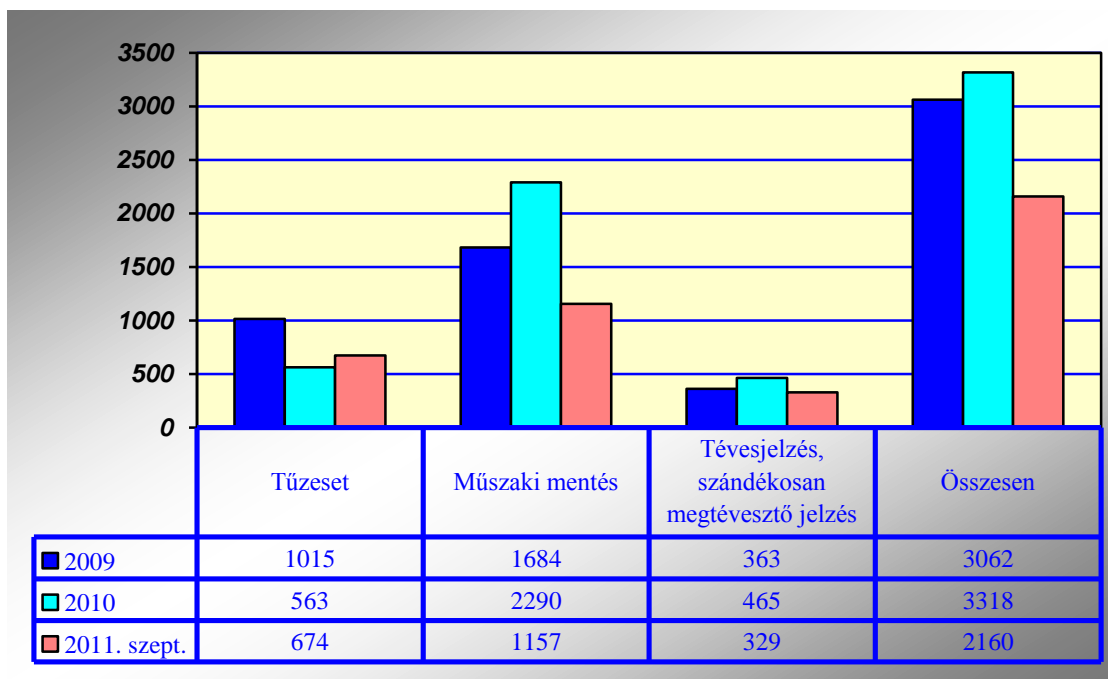

4. számú ábra

Hivatásos Önkormányzati és Önkéntes Tűzoltóságok szervezési kategóriái és technikai állománytáblája

<i>Megnevezés</i>	<i>Szervezési Kategória</i>	<i>Technikai szerállomány</i>	
		Gépjárműfecskenő	Különleges szerek
Békéscsaba HÖT	VI.	3 Gépjárműfecskenő, + 1 tartalék	1 vízzállító, 1 K-teher (különleges teher), 1 habbal oltó gépjármű, 1 magasból mentő, 1 műszaki mentő
Mezőkovácsháza HÖT	IV.	2 Gépjárműfecskenő	1 vízzállító
Szeghalom HÖT	IV.	2 Gépjárműfecskenő + 1 tartalék	1 vízzállító, 1 kishajó
Szarvas HÖT	IV.	2 Gépjárműfecskenő + 1 tartalék	1 vízzállító, 1 kishajó
Orosháza HÖT	IV.	2 Gépjárműfecskenő + 1 tartalék	1 vízzállító, 1 magasból mentő, 1 gyorsbeavatkozó
Gyula HÖT	IV.	2 Gépjárműfecskenő + 1 tartalék	1 vízzállító, 1 magasból mentő, 1 gyorsbeavatkozó
Békés ÖT	II.	2 Gépjárműfecskenő	-
Gyomaendrőd ÖT	I.	1 Gépjárműfecskenő + 1 tartalék	1 Gyorsbeavatkozó
Tótkomlós ÖT	I.	1 Gépjárműfecskenő + 1 tartalék	1 Gyorsbeavatkozó

**Tűzoltóságok összesített vonulási adatai
2009. jan. 1. és 2011.szept 30. között**

A Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság felügyeleti ellenőrzései

Ellenőrzés típusa	2009. év	2010. év	2011. év Szept. 30-ig
Tűzoltóságok által szervezett ellenőrző, begyakorló gyakorlatok	21	20	21
Szolgálatváltás, szolgálatellátás	4	18	43
Megyei ellenőrző gyakorlatok	7	5	5
Munkavédelmi szemle	3	4	3
Összesen	35	47	72

